

Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk

nr. 7, jaargang 10, juli 2010

Uitgave: 8 PSO's en NvD. Redactie: Wim Keizer, tel. 023 – 5546387, e-mail wkeizer@soobbozh.nl

---

Van de redactie

Het schijnt dat er in sommige openbare bibliotheken nog *vooroorlogse toestanden* heersen op HRM-gebied. Personeelsleden mogen hun eigen roosters niet samenstellen! Ik hoorde dat van een VOB/WOB-bestuurslid bij de WOB-ledenvergadering op 17 juni. Er is ook, sinds juni 2009, nog geen nieuwe CAO. De WOB-leden hebben hun onderhandelingsdelegatie *ten derden male* teruggestuurd. De vakbonden spreken er schande van. Onder aftrek van een beetje vakbondoretoriek, mag je aan de hand van de berichtgeving toch wel vaststellen dat er kennelijk iets behoorlijk mis is in de communicatie tussen de WOB-onderhandelingsdelegatie en de WOB-leden. **Ap de Vries**, de nieuwe directeur van de Branchevereniging, wil focussen op ondernemerschap, leiderschap en werkgeverschap. Er is ook een nieuwe Commissie Werkgeverszaken en HRM ingesteld. Me dunkt, er valt nog heel wat werk te verzetten door directeur en commissie. Zonder goed, gemotiveerd personeel hebben bibliotheken geen toekomst.

Het Sectorinstituut, Bibliotheek.nl en de VOB blijken er een *kritische vriend* bij te hebben gekregen: de Raad voor Cultuur, op zoek naar de Regie.

Wim Keizer,
19 juli 2010

Raad voor Cultuur wil sterke regie Sectorinstituut, minder afhankelijk van B.nl en VOB

“Wil het Sectorinstituut (SIOB – wk) slagen, dan dient zijn positie aanzienlijk te worden versterkt. Om de benodigde regie in de sector te realiseren is het met name van belang dat de financiële en juridische positie van het Sectorinstituut sterker worden. Concreet betekent deze aanbeveling dat de middelen die de rijksoverheid zowel structu-

reel als incidenteel voor bibliotheekwerk ter beschikking stelt, aan het SIOB moeten worden toegekend. Het SIOB voert niet zelf uit, maar voert de regie over de uitvoering.” Dat schrijft de Raad voor Cultuur in een adviesbrief d.d. 2 juli 2010 aan staatssecretaris **Marja van Bijsterveldt** van OCW.

Dubbel opdrachtgeverschap ongewenst

De Raad voor Cultuur toont zich kritisch over het beleidsplan van het SIOB, maar nog meer over de afhankelijkheid die het SIOB ondervindt van de branchevereniging en van de Stichting Bibliotheek.nl (B.nl). De Raad constateert dat er nu t.a.v. de Stichting Bibliotheek.nl een dubbel opdrachtgeverschap bestaat (n.l. van SIOB en branchevereniging) en dat Bibliotheek.nl bovendien – door rechtstreeks gelden van OCW te ontvangen – een te zelfstandige positie heeft gekregen. De Raad wil ondubbelzinnig het opdrachtgeverschap voor Bibliotheek.nl bij het SIOB. “De Raad beveelt nadrukkelijk aan een einde te maken aan de situatie waarin de nieuwe VOB en het SIOB gezamenlijk opdrachtgever zijn van Bibliotheek.nl. Naar de mening van de Raad kan het SIOB onvoldoende zijn regierol uitoefenen wanneer hij niet de enige opdrachtgever van Bibliotheek.nl is.”

Eigen twijfels

De Raad signaleert dat het SIOB zelf in zijn beleidsplan twijfels heeft geuit of het de regiefunctie wel kan waarmaken: “Het SIOB is opgericht om de regiefunctie te vervullen. Maar het beschikt hiervoor niet over hiërarchische bevoegdheden en heeft slechts een beperkt budget in verhouding tot wat er in de hele sector omgaat.”

De Raad ziet in het SIOB-beleidsplan terug dat OCW veel meer de aanpak heeft gevolgd van “ontvlechting van de branche- en besteltaken van de VOB” dan van de inrichting van een nieuw Sectorinstituut.

Niet verplichtend

De Raad grijpt terug op eerdere adviezen in zijn pleidooi voor versterking van de regie.

Eén van de prioriteiten is de landelijke digitale bibliotheek. “De Raad gaf aan dat de centrale regie op de prioriteiten versterkt diende te worden. De activiteiten die binnen de bibliotheeknetwerken worden verricht zijn namelijk niet verplichtend, en werken eerder vertragend dan stimulerend op het vernieuwend vermogen van de sector. In het beleidsplan schrijft het SIOB bij het Programma Digitale Innovatie het volgende: ‘Het Sectorinstituut stuurt deze uitvoeringsorganisatie [Bibliotheek.nl, RvC] samen met de VOB aan en voert de regie over de middelen die door OCW worden ingebracht. De ambitie is om op korte termijn te komen tot een aanpak in consortiumverband. De wijze waarop het Sectorinstituut in 2011 en 2012 invulling geeft aan deze taken hangt onder meer af van de ontwikkelingen in 2010 van Bibliotheek.nl en van de afspraken die met de partijen in het veld worden gemaakt over de precieze taakuitvoering tussen de actoren. (...). Het Sectorinstituut monitort en stuurt Bibliotheek.nl (mede) aan vanwege OCW (...).’ “

Onvoldoende afwijking

De Raad vindt dat het SIOB zijn regierol met deze constructie van dubbel opdrachtgeverschap te veel afhankelijk maakt van de branchevereniging. “De nieuwe situatie wijkt bovendien onvoldoende af van de situatie die bestond toen de VOB zowel sector- als brachetaken vervulde. De Raad is dan ook van oordeel dat het Sectorinstituut de enige opdrachtgever dient te zijn van Bibliotheek.nl. De middelen die de rijksoverheid voor bibliotheekwerk ter beschikking stelt, zouden aan het SIOB moeten worden toegekend. Het SIOB voert de vernieuwingsactiviteiten niet zelf uit, maar schakelt hiervoor de meest geëigende partijen in, of besteedt werkzaamheden uit. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de door de Raad geadviseerde onafhankelijke en eenduidige zeggenschap.”

B.nl heeft zelf relaties

De Raad constateert dat het bestaan van Bibliotheek.nl ook gevolgen heeft voor de positionering van het Sectorinstituut ten opzichte van de landelijke organisaties in aanpalende sectoren. “Het is namelijk nu met name Bibliotheek.nl dat een relatie heeft met aanpalende sectoren, zoals uitgeverijen, archieven en andere erfgoedinstellingen. Dat begrijpt de Raad, maar zoals hij hiervoor al stelde: het opdrachtgeverschap moet bij het Sectorinstituut liggen.”

Charter bindt niet; minimumeisen nodig

De Raad gaat ook in op het feit dat het Charter de individuele bibliotheken en PSO's niet bindt en geen uitsluitel geeft over de benodigde financiële middelen. “Het is inmiddels duidelijk dat veel gemeenten en provincies het voornemen hebben te korten op de budgetten voor bibliotheekwerk. De Raad heeft al eerder geadviseerd minimumeisen voor de bibliotheekvoorziening vast te stellen, zowel voor de voorziening op lokaal als op provinciaal niveau. Hiermee krijgt de rijksoverheid een instrument in handen om zowel de kwaliteit van het stelsel te bewaken als er enige sturing aan te geven. Naar de mening van de Raad is het SIOB bij uitstek de partij om de kwaliteit van het bibliotheekaanbod te bewaken.”

Vrucht van ontvlechting; geen visie

De Raad is kritisch over het beleidsplan 2010 - 2012 van het SIOB, omdat de erin beschreven programma's volgens de Raad vooral de vrucht zijn van de ontvlechting en niet van een nieuw ingerichte organisatie met de focus op centrale regie van bibliotheekvernieuwing. De Raad vindt dat in het beleidsplan een visie ontbreekt op de besturing van het stelsel als geheel en op een integrale heroverweging van taken. De Raad constateert ook dat het SIOB, door uit te gaan van de bestaande besteltaken, voor zichzelf taken ziet weggelegd die ook al door de branchevereniging worden verricht, zoals internationale vertegenwoordiging en promotie. De Raad vindt dat het SIOB zich zou moeten richten op: structuurversterking/brancheontwikkeling, centraal opdrachtgeverschap en innovatieve ontwikkelingen (zoals de digitale bibliotheek). De Raad wil een andere invulling van de programma's: meer sturend en opdrachtgevend.

Meerjarenplan bijstellen

OCW wordt geadviseerd het SIOB opdracht te geven een bijgesteld meerjarenplan te formuleren, waarin de visie op de positie en de functie van openbaar bibliotheekwerk in de samenleving het centrale vertrekpunt vormt.

Het hele advies staat op: www.cultuur.nl.

Werkzaamheden Nationale Bibliotheek Catalogus gegund

De Stichting Bibliotheek.nl heeft de bouw van de *Nationale Bibliotheek Catalogus* (NBC, van het bezit van OB en, UB'en en KB) gegund aan OCLC en een consortium waar NBD/Biblion de penvoerder van is. Dat meldde Bibliotheek.nl 14 juli in een persbericht. *NRC Handelsblad* wist te vertellen dat de software wordt ontwikkeld door het Duitse bedrijf Ex Libris.

In een e-nieuwsbrief d.d. 5 juli meldde **Peter van Eijk**, directeur Bibliotheek.nl, dat ook de definitieve gunning en contractering voor de projecten *White Label Website* en *Widgetstore* achter de rug zijn. Op 1 juli zijn een IT-architect en een functioneel ontwerper begonnen met de voorbereidingen van de feitelijke realisatie. Deze begint rond 1 augustus.

De twee andere van de vijf projecten die Europees voor een totaal bedrag van ca. € 6 miljoen moesten worden aanbesteed zijn de synchronisatie van bezitsregistratie en het online betalen.

Het persbericht over de NBC meldt dat als het bezit van de KB en de 14 grootste openbare bibliotheken wordt gecombineerd er al 80% van de boektitels gevonden kan worden via de NBC.

Zie ook: www.stichtingbibliotheek.nl.

Op de vraag aan de betrokkenen wie er precies in het consortium zitten waar NBD/Biblion de penvoerder van is en wie de IT-architect en de functioneel ontwerper voor de *White Label Website* en de *Widgetstore* zijn, kwam nog geen antwoord.

Vragen en antwoorden bijeenkomsten Bibliotheek.nl

In de vorige Nieuwsbrief stond een verslag van de eerste regionale bijeenkomst van de Stichting Bibliotheek.nl, op 9 juni in Deventer. De daar gestelde vragen en antwoorden werden in het verslag gepubliceerd. De website van de Stichting geeft, nu ook de andere drie regionale bijeenkomsten achter de rug zijn, een overzicht van de veelgestelde vragen, met de antwoorden:

www.stichtingbibliotheek.nl/Regiobijeenkomsten.

Besteding € 9.1 miljoen B.nl

De Stichting Bibliotheek.nl heeft bij OCW € 9.1 miljoen aangevraagd en gekregen. Een persbericht van OCW (dat sprak over "een extra bedrag" van € 9,1 miljoen, maar het gaat gewoon om een bedrag uit de OCW-innovatiegelden van € 18,5 miljoen voor 2010 - wk) maakte er melding van. In de vorige Nieuwsbrief werd de toekenning van het bedrag al genoemd. Op de website van Bibliotheek.nl staat (niet-gespecificeerd) hoe het bedrag wordt aangewend:

- De opvolging van de evaluaties van de bestaande producten en diensten van Bibliotheek.nl (Jeugdbibliotheek, Leesplein, Literatuurplein, AI@din, Aquabrowser, G!ds, Muziekweb, Schoolbieb en Zoek&Boek);
- De investeringen die noodzakelijk zijn voor de gezamenlijke digitale infrastructuur;
- Webpresentie:
  - Gezamenlijke website-infrastructuur ("white label websites");
  - Gezamenlijk Content Management Systeem;
  - Digitale Content Repository voor de opslag en levering van digitale content;
  - Widgetstore;
- Zoeken:
  - Ontwikkeling en inrichting van de NBC;
  - Bezitssynchronisatie tussen de NBC en de lokale systemen en catalogi;
- Vinden:
  - Integratie met lokale bibliotheeksysteemen ("Servicebus");
- Bestellen:
  - Centrale functionaliteit voor reserveren, verlengen en bestellen;
  - Identificatie, autorisatie en authenticatie functionaliteiten ("single sign on");
  - Registreren van niet-leden als gebruikers;
- Leveren Online betaalfunctionaliteit;
- Klantgerichtheid:
  - Inlichtingenfunctie en intelligent agent software;
  - Personalisatie op basis van een landelijk datawarehouse.

Wel of geen aftopping contributie splijtzwam VOB

De leden van de VOB zijn er 17 juni niet in geslaagd om het eens te worden over de uitgangspunten voor een contributieregeling

voor de nieuwe branchevereniging (fusie VOB/WOB). Een door het bestuur al voorgestelde ad-hoc-commissie, die later kwam te bestaan uit **Carin Klompen** (Maastricht, een niet-CAO-bibliotheek), **Ton Mengerink** (Oost-Achterhoek), **Jos Richters** (Cubiss) en **Gerard Reussink** (Rotterdam /G4), moet een nieuw voorstel voor besluitvorming in de extra ledenvergadering van 14 oktober voorbereiden.

Inspanningen grote bibliotheken

Het bestuur had, in afwijking van de voorstellen die kwartiermaker **Frans Meijer** in december 2009 namens een commissie had ingediend, besloten om de aftopping van de contributie voor bibliotheken met 250.000 inwoners of meer te handhaven. Het bestuur vond aftopping redelijk, "ook met het oog op de inspanningen die grote bibliotheken voor de branche leveren, daar waar het kleinere bibliotheken gewoonweg aan mankracht daartoe ontbreekt".

Motie uit Gelderland

De Gelderse bibliotheken hadden een motie ingediend om, zoals in december aan de orde was geweest, geen aftopping meer te hanteren. Zij vonden dat er gekozen is voor bundeling van krachten door middel van een vereniging en dat het redelijk is o.a. het aantal inwoners werkgebied bepalend te laten zijn voor de contributie. (In het voorstel van december is naast het aantal inwoners ook het aantal formatieplaatsen een criterium. Daarnaast is er een vaste voet.) De Gelderse bibliotheken meenden dat als er sprake is van compensatie van bibliotheekorganisaties die inspanningen voor de VOB verrichten dat maar moet gebeuren door middel van projectplannen en -financiering.

Kennisleveranciers

VOB-directeur **Ap de Vries** vond een plafondbedrag wel gebruikelijk. Grote bibliotheken hebben vaak meer expertise en profiteren om die reden minder van een branchevereniging. Maar ze zijn wel kennisleveranciers voor de branche.

Ton Mengerink (Oost-Achterhoek) lichtte de Gelderse motie toe. Hij pleitte ervoor vast te houden aan de uitgangspunten van december. Hij betoogde dat niet alleen grote bibliotheken bijdragen aan de VOB. Door de vaste voet betalen kleinere relatief al meer dan grotere. Hij wees op de grote verschillen in gemeentelijke subsidiebedragen per inwoner

en pleitte ervoor niet een hele discussie aan te gaan die er in december ook niet was.

Erna Winters (Kennemerwaard) steunde de motie. Wie dingen doet voor de VOB, krijgt daar een vergoeding voor en bovendien zijn er zittingsperiodes waardoor mensen rouleren. Zij zei dat ook Kennemerwaard met 180.000 inwoners veel bijdragen levert en dat dit dus niet alleen voor bibliotheken met meer dan 250.000 inwoners geldt. "Het gaat om de solidariteit. Dat iedereen bijdraagt naar vermogen. Een korting voor de grotere is niet nodig."

Hans van Velzen (OBA) zei dat het net andersom is. In veel verenigingen betalen alle leden hetzelfde. Nu betaalt de OBA veel meer, maar krijgt hetzelfde. Er is dus al jaren sprake van een omgekeerde solidariteit. Al sinds 1971 zat daar aftopping voor de grotere bij en die aftopping was in december 2009 ineens weg, omdat er een voorstel van de andere kant kwam deze af te schaffen (en dus de contributie voor de grotere bibliotheken te verhogen).

Sjaak Driessen (Bblthk, voorzitter Samenwerkende Gelderse Bibliotheken) zei dat je moet kijken naar de aantallen burgers. Wat ze betalen en wat ze krijgen. **Hans Portengen** (Bollenstreek) vond dat Hans van Velzen de bijl aan de wortel van het systeem legt. 14,5 miljoen inwoners betalen bij aftopping meer dan de 2 miljoen van de bibliotheken met meer dan 250.000 inwoners. Hans zei dat ook kleinere bibliotheken bijdragen aan de VOB leveren, naar verhouding misschien nog wel meer dan de grotere. En als er dan toch heel andere criteria voor de contributie moeten komen, dan wat hem betreft een percentage van de begroting. "Dan zeg ik meteen ja."

Hanke Roos (Den Haag) zei zich te verbazen dat deze discussie nu gevoerd wordt en niet al een keer eerder sinds 1971.

Chris Wiersma (Almere) voelde wel voor de argumenten van Van Velzen. Zonder aftopping betalen de grotere volgens hem toch wel wat veel als je kijkt naar wat ze ervoor terugkrijgen. Wat hij niet redelijk vond is dat de grotere bibliotheken aftopping hebben, maar nog wel stemrecht op basis van inwoners. Voorzitter **Erik Jurgens** besloot de discussie met te zeggen: laten we de commissie meegeven dat er sterke gevoelens aan beide kanten zijn en laten we de motie van de Gelderse bibliotheken aanhouden. Daar ging SGB-voorzitter Driessen mee akkoord.

PSO's lid VOB

De leden van de VOB zijn 17 juni akkoord gegaan met het bestuursvoorstel de PSO's met onmiddellijke ingang lid te laten zijn van de VOB (en straks de gefuseerde branchevereniging). Voorgesteld was tevens dat de PSO's voor het resterende deel van 2010 door middel van een eenmalige regeling samen € 110.000 aan contributie bijdragen. Ook daar stemden de leden mee in.

Ap de Vries: bibliotheekwerk maatschappelijk verankeren

Ap de Vries, de nieuwe directeur van de VOB en straks, na de fusie met de WOB, van de nieuwe branchevereniging, wil zich focussen op ondernemerschap, leiderschap en werkgeverschap. Hij zei dat 17 juni tijdens wat voor hem de eerste ledenvergadering van de VOB was.

“Het viel me op dat het balboekje van de VOB vol staat met ICT, boekenvak en dergelijke maar heel weinig met openbaar bestuur en media. En niet met maatschappelijke clubs die onze partners zijn, zoals onderwijs, kunst, cultuur en welzijn. Daar wil ik aan gaan werken, ik wil het bibliotheekwerk maatschappelijk sterker verankeren. Op die manier moeten we naar de *Agenda voor de toekomst* kijken. Ik zie nu veel bibliotheekoplossingen voor bibliotheekproblemen, maar het moet gaan om bibliotheekoplossingen voor maatschappelijke problemen. Daar zit onze legitimatie.”

Kansen

Ap zei de twijfels over de komst van het Sectorinstituut en de splitsing van de VOB te begrijpen, maar riep op om dit als een gegeven te aanvaarden, naar de toekomst te kijken en kansen te grijpen. “We zijn een vereniging van, voor en door de leden. Met een onafhankelijk Sectorinstituut en een Stichting Bibliotheek.nl als dochter. De vereniging is in de eerste plaats een constructie voor zaken die anderen niet mogen of kunnen: belangenbehartiging en CAO-zaken. Dat is de focus: de collectieve belangen. De vereniging is geen expertisecentrum. De vereniging doet ook niet alles wat anderen laten liggen. Dat is een valkuil. Bijvoorbeeld opleidingen, dat gaan we niet zelf doen. De vereniging is ook geen projectbureau. Een branchevereniging werkt aan de randvoor-

waarden voor de leden, om de leden hun ondernemerschap vorm te kunnen laten geven.”

WOB-leden weigeren CAO-akkoord delegaties

De leden van de WOB hebben 17 juni tijdens de WOB-ledenvergadering op drie punten bezwaren ingebracht tegen het door de onderhandelingsdelegaties van WOB en vakbonden bereikte CAO-akkoord. In volgorde van belangrijkheid betreffen de bezwaren:

- het feit dat werknemers niet vaker dan 1 maal per drie weken verplicht kunnen worden op zaterdag te werken. De leden willen 1 maal per twee weken handhaven om de bestaande kwaliteit van dienstverlening te kunnen continueren;
- het feit dat het erop lijkt dat in het sociaal plan vergoeding van reiskosten woonwerkverkeer in verband met een nieuwe plaats van tewerkstelling voor onbepaalde duur geldt.
- de gecreëerde mogelijkheid om binnen kaders (de directeur stelt de openingsuren en werktijden vast) werknemers zelf hun roosters te laten maken.

Teruggestuurd

De leden stuurden de onderhandelingsdelegatie terug naar de vakbonden met de wens de drie genoemde punten nog binnen te halen. VOB/WOB-voorzitter **Erik Jurgens** stelde voor het zo te regelen dat de onderhandelingsdelegatie de resultaten terugkoppelt en dat de WOB-leden weer bijeenkomen als meer dan een derde de resultaten zou afwijzen. Als dat laatste zou gebeuren, is er definitief geen CAO-akkoord. Al eerder had Jurgens gevraagd of iemand het nu voorliggende resultaat wilde goedkeuren. Dat bleek niet het geval te zijn. Wel waarschuwde een lid dat bij geheel nieuwe onderhandelingen de vakbonden ook andere punten weer ter discussie kunnen stellen. Ook Jurgens zelf waarschuwde dat het bij terugsturen van de onderhandelingsdelegatie een lang traject kan worden om tot een nieuwe CAO te komen.

Een VOB/WOB-bestuurslid vond dat er inzake roosters hier en daar nog “vooroorlogse toestanden” heersen, in de zin dat de directeur zelf de roosters wil vaststellen. In het bedrijfsleven is zelfroostering al lang heel gebruikelijk. Reacties waren dat ook veel

bibliotheekdirecteuren zelfroostering hantieren, maar er in de CAO niet toe verplicht willen worden.

Abvakabo en CNV Publieke Zaak: voorlopig geen nieuwe onderhandelingen

“Ongeloof, verbijstering en boosheid. Zo zou je de reacties van de leden van Abvakabo FNV het best kunnen verwoorden toen bleek dat de WOB ons liet weten dat er wederom géén akkoord was over de CAO. Dat een werknemersvereniging dit tot drie keer toe presteert rondom één CAO is werkelijk uniek (in negatieve zin).”

Dat schreef bestuurder **Sander Wesdorp** (mede namens **Hanan Yagoubi**) in een nieuwsbrief aan zijn leden. Ruim 95% van de Abvakaboleden had voor het onderhandelingsakkoord gestemd.

Tot drie maal toe

De Abvakabo heeft er geen goed woord voor over dat een werkgeversvereniging *tot drie maal toe* haar onderhandelingsdelegatie terugstuurt. Hij meent dat er een evenwichtig akkoord is bereikt. Besloten is voorlopig niet terug te gaan naar de onderhandelingstafel. Geprobeerd zal worden de WOB ervan te overtuigen dat wat er ligt het definitieve akkoord is. Wordt er geen gehoor gevonden, dan zal, samen met de leden, *de druk worden opgevoerd*. “Het akkoord doet recht aan de wensen van beide partijen. Zeker ook omdat de Abvakabo FNV als geen ander beseft dat veel bibliotheken het financieel lastig (kunnen) krijgen en de roep om bezuinigen groot is. Los onderhandelen over de bovenstaande punten (de drie door de WOB ingebrachte punten – wk) is eigenlijk niet mogelijk, omdat deze punten direct invloed hebben op onze andere wensen.”

CNV: idem

De andere vakbond, CNV Publieke Zaak, laat op zijn website weten er precies zo over te denken als de Abvakabo. Ook hier hebben bijna alle leden ingestemd met het akkoord van de delegaties. **Eldert Grootendorst**, adviseur CNV, stuurde in een nieuwsbrief dezelfde tekst als die van de Abvakabo naar zijn leden.

Zolang er geen nieuwe CAO is, geldt de oude (die liep tot 30 juni 2009).

VOB/WOB: Nu ook commissie Werkgeverszaken en HRM

De VOB/WOB heeft nu ook de laatste van vier commissies rond: Werkgeverszaken en HRM.

Lid zijn geworden:

- **Annemieke Brouwer** (Biblionet Drenthe en Biblionet Groningen);
- **Maja Casemier** (Cubiss, portefeuillehouder vanuit VOB-bestuur);
- **Jan Gommer** (FlevoMeer Bibliotheek);
- **Maria van Iersel** (Bibliotheek De Meijerij);
- **Petra Jellema** (ProBiblio);
- **Jacqueline Roelofs** (Blauwe Brug, voorzitter);
- **Anne Tiemersma** (Bibliotheek Midden-Fryslân);
- **Dianne Weersink** (Bibliotheek Gelderland Zuid).

Bestuur Bibliotheek.nl rond

Het bestuur van de Stichting Bibliotheek.nl is rond.

Op 24 juni werd **Bas Eenhoorn** (1946) benoemd als voorzitter (op gezamenlijke voordracht van het SIOB en de VOB).

Eenhoorn was o.a. burgemeester van Voorburg, partner bij Moret Ernst en Young en voorzitter van de VVD (1999 - 2003). In die laatste functie werd hij bekend door de aanbeveling *Jip-en-Janneke-taal* te gebruiken. De overige bestuursleden zijn:

- **Kurt de Belder**, directeur van de Universiteitsbibliotheek Leiden (op voordracht SIOB);
- **Eric Eljon**, directeur SBS Productions (op voordracht SIOB);
- **Henriëtte de Kok**, directeur Bibliotheek Midden-Brabant (op voordracht VOB);
- **Eppo van Nispen tot Sevenaer**, directeur CPNB (op voordracht VOB).

Signalering

Eppo van Nispen: grootste uitdaging angst wegnemen

“Ik deel met Kraima de filosofie dat je geen schepen achter je moet verbranden, als je niet weet wat je krijgt. We zijn van een andere generatie, maar ik zal het boek niet gauw verguizen. We zitten alleen in het tijdperk van grote transformatie, dankzij de

informatietechnologie. Daar moeten we het debat over aan. Angst is altijd een slechte raadgever. Een tegeltjeswijsheid, maar daarom niet minder waar. Mijn grootste uitdaging zal zijn die angst weg te nemen.”

Dat antwoordt **Eppo van Nispen**, de nieuwe directeur van de CPNB, in een interview met *Boekblad* (nr. 10, 11 juni 2010). *Boekblad* herinnert hem aan een uitspraak in *Bibliotheekblad*: “Vernieuwen is hartstikke spannend en noodzakelijk, omdat de veranderingen in mediagebruik en demografische processen een constante vormen. Het is toch absurd te denken dat het papieren boek er voor de eeuwigheid is? De e-books van nu zullen over twintig jaar vele malen beter zijn. Het is waanzin te denken dat je met de baksteen van nu zult blijven rondzeulen.”

In reactie daarop zegt hij nu tegen *Boekblad* geen radicale stappen te zullen zetten en dan volgt het eerder genoemde citaat.

Eppo meldt dat hij, net als in Delft, vijf jaar een mooie horizon vindt voor zijn nieuwe functie. Dit in reactie op het feit dat Kraima het 24 jaar volhield als CPNB-directeur.

Omringen door goede mensen

In *Boekblad* (nr. 11, 25 juni 2010) zegt **Henk Kraima** daar zelf over: “Natuurlijk krijg je blinde vlekken als je ergens lang werkt. Maar als je het onderkent, kun je er wat aan doen. In dat licht heb ik indertijd Paul Mosterd aangetrokken als adjunct-directeur. Hij kwam uit de pr, ik uit de reclame/marketing. (...). Ik heb me altijd proberen te omringen met mensen die zelfstandig en oorspronkelijk kunnen denken. En zo nodig – intern – onbarmhartig kritisch konden zijn. Dat heeft mede geleid tot de hoge kwaliteit waarvoor de CPNB vaak geroemd wordt.”

E-reader onzinnig apparaat

Op de vraag wat de belangrijkste spanningsvelden zijn die hij ziet, zegt hij: “Het e-book. De verhouding tussen auteur en uitgeverij. We gaan een spannende periode tegemoet. Auteurs denken dat er een nieuw goudschip komt binnenvaren. Ik denk dat ze dat verkeerd zien en dat de kans groot is dat het e-book gratis wordt. Het vak denkt dat de e-reader de ontwikkelingen gaat bepalen. Ik betwijfel dat zeer. Google komt straks met een massaal initiatief als ze al die ingescande copyrightvrije boeken gaat aanbieden. En het leesapparaat is dan – relatief – van ondergeschikt belang. Mijn studerende zoon leest zijn gratis gedownloade boeken

op zijn laptop, niet op een e-reader. Hij vindt de e-reader een volstrekt onzinnig apparaat. Ik spreek hem niet tegen.”

Doorgeschoten formuledenken

Over het feit dat het niet zo goed gaat met de Selexyz- en Libris-boekhandels zegt Henk: “Selexyz is doorgeschoten in het formuledenken. Scheltema heeft niet meer de allure van grootste boekhandel van Amsterdam, het is geen *flagship store* meer. Het heeft veel kantjes van een grote, te bedachte formulewinkel. Vergelijk het met de lol die een American Book Center uitstraalt. Misschien is Selexyz goed in het neerzetten van nieuwe winkels, maar het transformeren van de oude winkels, daar lijken ze problemen mee te hebben. En Libris is goed in inkoop, maar niet in verkoop. Je leest dat sommige winkels het zwaar hebben, maar in zijn algemeenheid is de verkoop van het algemene boek omhoog geknald. In 2000 werden er veel meer algemene boeken verkocht dan in 1990 en in 2010 meer dan in 2000. En tussendoor heb je de rimpelingen van de economie.”

Google Books scant 160.000 rechtenvrije boeken van KB

Google Books gaat meer dan 160.000 rechtenvrije boeken scannen voor de KB. Dat maakten KB en Google Books 14 juli bekend. Het gaat om 32 miljoen pagina's.

De gedigitaliseerde boeken zullen volledig doorzoekbaar en gratis toegankelijk worden gemaakt via Google Books, de verschillende websites van de KB en t.z.t. via *European.eu* van de Europese Unie.

De KB zegt in een persbericht: “De boeken die worden gescand vertegenwoordigen het merendeel van de rechtenvrije collectie van de KB. Deze werken vormen een belangrijke toevoeging op de rechtenvrije boeken die al zijn gedigitaliseerd en doorzoekbaar gemaakt in Google Books. De collectie omvat historische, juridische en maatschappelijke Nederlandse publicaties uit de 18e en 19e eeuw die van groot nut zullen zijn voor wetenschappers en onderzoekers, zowel binnen het Nederlandse taalgebied als in de rest van de wereld.”

Kranten en tijdschriften

“De KB maakte begin dit jaar haar ambitie bekend om alle Nederlandse boeken, kranten en tijdschriften vanaf 1470 te digitaliseren.

De overeenkomst tussen de KB en Google vormt onderdeel van de strategie van de bibliotheek om deze ambitie te realiseren en dient daarnaast ter aanvulling van haar eigen digitaliseringsinitiatieven. De overeenkomst volgt op vergelijkbare samenwerkingsverbanden tussen Google en organisaties zoals de Universiteit van Harvard, de Bodleian Library van de Universiteit van Oxford, het Italiaanse ministerie van Cultuur, de nationale bibliotheken van Italië in Rome en Florence en de nationale bibliotheek van Oostenrijk.”

Geen sinecure

Het persbericht meldt verder: “Bas Savenije, Algemeen directeur van de KB: *‘De KB heeft als nationale bibliotheek van Nederland de verantwoordelijkheid iedereen, overal ter wereld, digitaal toegang te geven tot alles wat in en over Nederland is gepubliceerd. De KB wil daarom alle boeken die in Nederland gedrukt zijn digitaliseren. Gezien de grote hoeveelheid publicaties die onze collectie rijk is, is dat geen sinecure. De samenwerking met Google geeft ons de unieke kans om het digitaliseringsproces te versnellen, de vindbaarheid van onze collectie te vergroten en te zorgen voor optimale toegang tot, en gebruik van een unieke verzameling van wetenschappelijke, juridische en maatschappelijke werken uit de 18e en 19e eeuw.’* Philippe Colombet, manager European Strategic Partnerships bij Google: *‘De samenwerking met de KB vormt een volgende stap op weg naar ons doel om alle boeken ter wereld doorzoekbaar en toegankelijk te maken voor iedereen die over een internetverbinding beschikt. Het doet ons genoeg de KB te helpen om het Nederlandse culturele erfgoed sneller digitaal toegankelijk te maken via Google Books, via haar eigen website en t.z.t. het Europeana-portaal van de Europese Unie.’* “

Zie ook: www.kb.nl/nieuws.

UB'en ook?

In *NRC Handelsblad* van 15 juli liet **Kurt de Belder**, directeur van de UB Leiden en bestuurslid van de Stichting Bibliotheek.nl, weten dat Google ook bij hem van harte welkom is. Hij zegt dat als Google naast de KB-boeken ook de boeken van de UB'en Leiden en Amsterdam digitaliseert je bijna alles te pakken hebt wat ooit in Nederland is gepubliceerd.

Van Bijsterveldt: beëindigen taken in strijd met afspraken

“De Wet op het Specifiek Cultuurbeleid gaat uit van een verdeling van verantwoordelijkheden van de drie overheden. Gezien de decentrale structuur van het bibliotheekbeleid hebben de overheden een aanzienlijke mate van vrijheid in de wijze waarop zij aan deze verantwoordelijkheid invulling geven. Het geheel beëindigen van provinciale taken acht ik echter strijdig met de strekking van de eerder genoemde artikelen van de wet en strijdig met de inhoud van recente afspraken tussen de overheden, zoals neergelegd in het Bibliotheekcharter.”

Dat antwoordde staatssecretaris **Marja van Bijsterveldt** op vragen van SP-Kamerlid **Hans van Leeuwen** naar aanleiding van de (aanvankelijke) plannen van GS van Noord-Brabant om 100% te bezuinigen op de subsidie aan Cubiss.

De staatssecretaris zegt dat de planning van het voornemen de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid aan te passen is dat de vernieuwde wet in werking treedt na afloop van het Charter, d.w.z. 1 januari 2013.

Zie verder: www.rijksoverheid.nl.

Signalering

Provincies op weg naar nieuw profiel, zonder bibliotheken

Binnenlands Bestuur (nr. 27/28, 9 juli 2010) signaleert dat de provincies hun gezamenlijke bezuinigingen van € 400 miljoen vooral zoeken op het sociale vlak (welzijn en cultuur, waaronder bibliotheken). Ze concentreren zich meer op het fysieke, economische en ruimtelijke gebied, zoals al een paar jaar geleden is aanbevolen door de commissie-Lodders. Het artikel is geïllustreerd met een foto van Gelderse kinderen die protesteren tegen (inmiddels verzachte) bezuinigingen op de bibliobussen.

Meer bezuinigen dan korting

Binnenlands Bestuur geeft per provincie een overzicht van de kortingen op het provinciefonds waar ze mee te maken hadden, de bezuinigingen die ze aanbrengen (vaak meer dan de korting, om ook al vast verwachte tegenvallende inkomsten uit opcenten en te verwachten toekomstige rijksbezuinigingen

op te vangen) en de opbrengsten uit de verkoop van de aandelen in de energiebedrijven. De meeste provincies willen die opbrengsten niet gebruiken om hun huishoudboekje op orde te krijgen. Alleen Overijssel (met Flevoland de enige provincie die niet bezuinigt) zegt dat de opbrengst van de verkoop van de Essent-aandelen meer rente oplevert dan de provincie voorheen aan dividend ontving. Voor één jaar vangt de provincie de korting op het provinciefonds op uit dat vermogen.

Het overzicht is (bedragen in miljoenen euro's):

	Korting Provinciefonds	Bezuiniging	Opbrengst Energiebedrijf
Groningen	-18	34	510
Friesland	-22	22	1.300
Drenthe	-5	26,5	151
Overijssel	-32	--	1.200
Gelderland	-58	58	4.400
Flevoland	+9	--	1,5
Utrecht	-20	33	--
N-Holland	-42	65	900
Z-Holland	-12	12	--
Zeeland	-17,5	17,5	--
N-Brabant	-49	75	2.045
Limburg	-22	48,5	1.100

Verontwaardiging

Binnenlands Bestuur signaleert dat vooral in de rijke provincies, die miljarden ontvingen uit de verkoop van de Nuon- of Essent-aandelen, de bezuinigingen met verontwaardiging zijn begroet. Maar "volgens gedeputeerde Theo Peters is er in Gelderland geen reden om de Nuon-miljarden aan te spreken om bezuinigingen te voorkomen, zoals de Gelderse SP wilde." Hij zegt: "De bezuinigingen komen direct voort uit de kerntakendiscussie. Die liggen op fysiek, economisch en ruimtelijk gebied. Op andere taken kunnen we dus bezuinigen. Dat zou zelfs logisch zijn als er géén korting op het provinciefonds was. Het past eenvoudigweg bij het nieuwe profiel van de provincie."

Rechtzetting

Zuid-Holland bezuinigt niet op openbaar bibliotheekwerk

Wim Keizer

Werner Ubachs, cultuurambtenaar van de provincie Zuid-Holland, liet weten onaange-

naam getroffen te zijn door uitspraken van **Gerard Reussink** in het verslag van de NvD-bijeenkomst over bezuinigingen, in de vorige Nieuwsbrief.

Het verslag meldde de uitspraak van **Eimer Wieldraaijer** dat verschillende overheden, waaronder provincies, *het Bibliotheekcharter aan hun laars lappen*, waarna Reussink iets vertelde over zijn ervaringen met de provincie Zuid-Holland. Dat ook daar veel discussie is over de rol van de provincie.

ZH niet, NH wel

Ook in Zuid-Holland zijn inderdaad kerntakendiscussies, maar tot verdediging van deze provincie moet duidelijk vermeld worden dat er vooralsnog geen plannen zijn te bezuinigen op het openbare bibliotheekwerk. Dit in tegenstelling tot Noord-Holland. Deze provincie heeft het plan om ingaand 2011 20% te korten op de subsidie aan ProBiblio en 100% op de subsidie aan de SOOB NH voor de provinciale samenwerkingscollecties (voormalig WSF-geld, voornamelijk bestemd voor collecties bij de Bibliotheken Haarlem en Amsterdam).

Aangezien de provincies Noord- en Zuid-Holland gezamenlijk ProBiblio subsidiëren, betekent een korting van Noord-Holland met 20% (als deze definitief doorgaat) dat ProBiblio maatregelen moet nemen om de Zuid-Hollandse bibliotheken te vrijwaren van gevolgen van bezuinigingen door Noord-Holland.

Dialogoog met Finnen

SIOB, VOB en FOBID organiseren 2 september in Madurodam een *Dutch Nordic Dialogue* onder de titel: *agenda for the library future, comparing strategic issues*.

Deelnemers kunnen hun ideeën over infrastructuur, digitale bibliotheek, marketing en HRM toetsen bij "de koploper in bibliotheekwerk: Finland". Het Finse Strategieplan wordt vergeleken met de *Agenda voor de toekomst*, het Bibliotheekcharter en vervolgvactiteiten in de praktijk. Zestig Finse bibliotheekdirecteuren en prominente sprekers willen in discussie.

De bijeenkomst is van 9.30 tot 14.00 uur (incl. lunch).

Het volledige programma en achtergrondinformatie staan op: www.debibliotheken.nl. Aanmelden kan per e-mail bij **Seher Hazinedar**: hazinedar@siob.nl, voor 25 augustus.

Signalering

De opkomst van de Rabobieb

“In dit snel veranderende speelveld moeten bibliotheken hun plaats bepalen. Daarbij zie je een paar hoofdlijnen. In steden als Amsterdam, Delft, Almere en Lelystad zijn nieuwe gebouwen neergezet die van de bibliotheek nog meer dan voorheen een cultureel centrum maken. Elders worden, in een variant hierop, functies gecombineerd en kosten gedeeld.”

Dat schrijft **Marc Leijendekker** in een artikel over de toekomst van de bibliotheken in het *Cultureel Supplement van NRC Handelsblad* (16 juli 2010), onder de kop *De opkomst van de Rabobieb*. Het artikel besteedt ook aandacht aan de bouw van de Nationale Bibliotheek Catalogus. **Michiel Laan**, manager dienstenontwikkeling bij Bibliotheek.nl, zegt dat er naar verwachting rond *e-readers* een enorme druk komt vanuit de hardware-industrie. “Die willen hun producten verkopen en dan zal de consument op zoek gaan naar content. Als we die vraag niet snel kunnen beantwoorden, dan zorgt de klant er wel voor dat het digitaal beschikbaar komt. Dat moeten we dit keer voor zijn. Bibliotheken kunnen daar prima een rol in spelen.”

Opinie

Persberichten en mediawijsheid

Wim Keizer

Ook in bibliotheekland is nog heel wat mediawijsheid nodig. Dat concludeer ik uit het gemak waarmee de media, ook bibliotheekmedia, klakkeloos persberichten overnemen. Les 1 mediawijsheid: kijk altijd kritisch naar *persberichten*. De opstellers hebben zo hun eigen belangen of er zijn voorlichters bij betrokken die niet van de hoed en de rand weten.

OCW liet in een persbericht weten dat er “€ 9,1 miljoen extra” komt voor het aanbieden van de collecties en diensten van bibliotheken op internet.

Extra? Het gaat hier gewoon om een deel van de besteding van de € 18,5 miljoen aan innovatiegelden voor 2010, waarvan nog steeds niet bekend is hoe die *precies* zal geschieden. De Stichting Bibliotheek.nl heeft de € 9,1 miljoen aangevraagd en gekregen. Op haar website staat waar het aan besteed

wordt, echter zonder enige vorm van specificatie.

Hoeveel kost de NBC?

Bibliotheek.nl liet in een persbericht weten contracten getekend te hebben voor de bouw van de Nationale Bibliotheek Catalogus (NBC). Het gaat om twee partijen: OCLC en een consortium waarvan NBD/Biblion de penvoerder is. Wie er precies in dat consortium zitten, werd niet vermeld. Ook niet wat de bouw gaat kosten. Ik schreef het al eens eerder: zo'n NBC is op zich heel mooi, maar voor wie precies? Eén - vaak verwaarloosd - onderdeel van mediawijsheid is dat je altijd moet vragen naar de betaalbaarheid van plannen die in persberichten worden aangeprezen. Wie betaalt wat en hoe lang moet dat duren? Het OCW-geld is beperkt en tijdelijk. Straks mag de branche (de gezamenlijke BB'en en PSO's) oppakken wat Bibliotheek.nl met OCW-gelden - volgens de Raad voor Cultuur met veel te weinig regie door het Sectorinstituut - ontwikkelt. Gemeenten en provincies zijn aan het bezuinigen. De trend bij provincies is onmiskenbaar dat ze zich, de één langzamer dan de ander, terugtrekken uit het openbare bibliotheekwerk.

Wat heeft burger er aan?

Eén, zeer legitieme, vraag, lijkt mij wat de burger heeft aan een NBC van het gezamenlijke bezit van OB'en, UB'en en KB. En wat zo'n NBC kost. Wat moet er allemaal gaan circuleren? Worden (potentiële) gebruikers van openbare bibliotheken er veel beter van als ze straks ook *meteen* kunnen zien wat UB'en en de KB hebben? Om wie gaat het dan? Zijn er wellicht alternatieven die weinig minder bieden maar wel goedkoper zijn? Heeft de Stichting Bibliotheek.nl daar naar gekeken? We horen er helemaal niks over. Let wel, ik ben niet op voorhand tegen een NBC die meer omvat dan het bezit van de openbare bibliotheken. Ook zie ik de waarde van de koppeling met *Worldcat* van OCLC en hoog kunnen scoren in Google. Ik heb de artikelen van **Johan Stapel** in de *Nieuwsbrief* van mei en *Bibliotheekblad* 13/14 van 24 juni goed gelezen. We leven in de 21ste eeuw en dan kun je natuurlijk niet zonder *web based* plannen. Het persbericht meldt dat als de catalogi van de KB en die van “de 14 grootste openbare bibliotheken” worden gecombineerd 80% van alle boektitels gevonden kunnen worden. De tactiek is dus duidelijk: de Plusbibliotheken meekrijgen en vervolgens wellicht ook de Franchise-

bibliotheken (ten dele dezelfde). Maar ook in de 21ste eeuw kun je een euro maar één keer uitgeven. We hebben bij de regionale bijeenkomsten gehoord dat het verhaal van de kostenbesparingen *maatwerk* is. Zijn geïntegreerde systemen duurder dan de losse modules waar Bibliotheek.nl naar streeft? Dat zal nog moeten blijken. Verder ben ik al maanden heel erg benieuwd waar de OCW-euro's van 2009 en 2010 *precies* aan besteed werden en worden. Daar zou ik graag in *Jip-en-Janneke-taal* eens een keer antwoord op hebben. Maar de mist lijkt vooralsnog eerder dikker dan dunner te worden. In januari en februari kwam ik tot de volgende stand aan de hand van de toen beschikbare informatie:

Bibliotheekinnovatiegelden 2009

Subsidieregeling (<i>te besteden in 2010; gespecificeerd in Nieuwsbrief jan.</i>)	€ 7,55 milj.
Voor lokale en provinciale implementatie (<i>te besteden in 2010</i>)	€ 1,5 milj.
Opdrachten Projectgroep:	
1. Europees aanbesteed (<i>te besteden in 2010; nog niet gespecificeerd</i>) Het gaat om: <ul style="list-style-type: none"> • Nationale Bibliotheek Catalogus • Synchronisatie bezitsregistratie • Widgetstore • Whitelabel website infrastructuur • Online betalen 	€ 6 milj.
2. Overige opdrachten + kosten Projectgroep (<i>besteed in 2009; nog niet gespecificeerd</i>)	€ 4 milj.
Totaal	€ 19 milj.

Bibliotheekinnovatiegelden 2010

Voorgenomen aanvragen St. Bibliotheek.nl (<i>gespecificeerd in Nieuwsbrief jan.</i>) Het ging om:	€ 6,05 milj.
• De G!ds	€ 1.200.000
• Opvolger AI@din	€ 400.000
• Integratie Leesplein/ Literatuurplein	€ 400.000
• Zoeken en aanvragen	€ 400.000
• Schoolbieb	€ 1.000.000
• Mediawijsheid	€ 750.000
• Laboratoriumfunctie	€ 400.000
• Nationale campagne	€ 1.500.000
Bijdrage aan St. Bibliotheek.nl infrastructuur (<i>niet gespecificeerd, toegekend door OCW</i>)	€ 2 milj.

Voor lokale en provinciale implementatie	€ 2 milj.
Nog onbekend	€ 8,45 milj.
Totaal	€ 18,5 milj.

Begroting Bibliotheek.nl

Het concept-beleidsplan van Bibliotheek.nl, waar ik in de vorige Nieuwsbrief een samenvatting van gaf, meldt aan de inkomstenkant van de begroting:

Aanvragen St. Bibliotheek.nl (<i>niet gespecificeerd, toegekend door OCW</i>)	€ 9,1 milj.
Bijdrage aan St. Bibliotheek.nl infrastructuur (<i>niet gespecificeerd, toegekend door OCW</i>)	€ 2 milj.
Enmalige bijdrage OCW voor externe inhuur t.b.v. de Europese aanbestedingen	€ 0,6 milj.
Enmalige inkomsten i.v.m. uitloop innovatieprogramma 2009 (<i>niet gespecificeerd</i>)	€ 3,76 milj.
Totaal OCW	€ 15,46 milj.
Inkomsten omslaggelden bibliotheken (€ 0,22 per inwoner), voor digitale content	€ 3,6 milj.
Totaal inkomsten	€ 19,06 milj.

Behalve rechtstreeks van OCW, ontvangt Bibliotheek.nl ook indirect, via het SIOB, OCW-geld (van de besteltaken van het SIOB). In de SIOB-begrotingspost *Afstemming en coördinatie* van € 3,8 miljoen (zie Nieuwsbrief mei) zit een bedrag van € 2,1 miljoen voor de digitale infrastructuur (promotie digitale diensten). Niet duidelijk is of en zo ja hoe dat in de begroting van Bibliotheek.nl verwerkt zit.

Beschouwing OCW-gelden 2009

Kijken we naar de OCW-innovatiegelden van 2009 dan zien we dat:

- Duidelijk is waar de € 7,55 miljoen naar toe is (subsidieregeling). Peter van Eijk heeft de betrokken bibliotheken opgeroepen in december in Maastricht te laten zien wat ze met hun geld gedaan hebben. Of OCW dat ook verplicht stelt (en wie voor OCW toeziet op de *juiste* besteding) is niet bekend.
- Niet duidelijk is hoe de € 1,5 miljoen voor lokale/provinciale implementatie besteed is/wordt. In februari vertelde Bart Drenth mij dat dit bedrag bestemd is voor de white label website, de implementatie van die website bij lokale bibliotheken en de wid-

- getstore. Maar ik weet niet wie het op welke wijze besteedt (of nog kan besteden).
- Niet duidelijk is hoe de € 6 miljoen uit 2009 voor de Europese aanbestedingen in 2010 is aangewend (in het bedrag van € 9,1 miljoen dat Bibliotheek.nl onlangs ontvangen heeft van OCW staan ook allerlei onderwerpen genoemd die Europees aanbesteed moesten worden).
  - Niet duidelijk is hoe de overblijvende € 4 miljoen in 2009, of wellicht ook ten dele in 2010, besteed is of wordt.

Beschouwing OCW-gelden 2010

Kijken we naar de OCW-innovatiegelden van 2010 dan zien we dat:

- In de lijst van zaken die Peter van Eijk bij de besteding van de € 9,1 miljoen (zie artikel in deze Nieuwsbrief) onder het eerste bolletje noemt de zaken staan die gespecificeerd onder het bedrag van € 6,05 miljoen vielen. (Peter specificeerde die € 6,05 miljoen bij een presentatie in de VOB-ledenvergadering van december 2009). Ik ga er van uit dat Bibliotheek.nl besloten heeft in plaats € 6,05 miljoen € 9,1 miljoen aan te vragen en dat die € 3 miljoen extra *aanvullend* is op het bedrag van € 6 miljoen dat uit 2009 voor de Europese aanbestedingen beschikbaar was (want het merendeel van wat onder de andere bolletjes staat, gaat over de NBC en de white label website).
- De bijdrage van OCW aan Bibliotheek.nl voor de infrastructuur (€ 2 miljoen) in de begroting van Bibliotheek.nl gemeld staat.
- Volstrekt onduidelijk is wat er gebeurt of gebeurd is met de € 2 miljoen voor lokale en provinciale implementatie.
- Het nog onbekende bedrag van € 8,45 miljoen is teruggebracht tot een nog onbekend bedrag van € 5,4 miljoen, als ik er (wat niet zeker is) van uit mag gaan dat het door Bibliotheek.nl aangevraagde bedrag van € 9,1 miljoen in de plaats is gekomen van de eerder genoemde € 6,05 miljoen.

Beschouwing begroting Bibliotheek.nl

Kijken we naar de OCW-gelden in de begroting van Bibliotheek.nl dan zien we dat:

- Volstrekt onhelder is wat OCW-innovatiegelden van 2009 of 2010 zijn en of er ook een aandeel is geleverd door het SIOB uit besteltakengelden.

Kortom, de *communicatiekracht* kan groter, zowel bij OCW als bij Bibliotheek.nl. Ik hoor van verschillende kanten dat men *het spoor bijster* is. Toen de OCW-gelden nog via de

provincies liepen, wisten de bibliotheken precies wat ze ervoor kregen. Als er landelijk geen transparantie komt, loopt men daar dik kans dat veel, vooral armere bibliotheken zich in een tijd van bezuinigingen gaan terugtrekken op de eigen gemeente of regio:

- Er zijn nog genoeg mensen die gewoon in een aantrekkelijk ingerichte bibliotheek tussen de kasten en displays snuffelen en boeken lenen zonder dat er een catalogus, regionaal, provinciaal of nationaal, aan te pas komt.
- Er zijn genoeg mensen die gewoon hun laptop inpluggen en gaan zitten internetten.
- Er zijn genoeg mensen die een interessante lezing uit een mooi vormgegeven halfjaarprogramma komen bijwonen of anderszins gebruikmaken van de culturele functie van de openbare bibliotheek, met soms varianten erbij als café's, filmhuizen en theaterzalen.

Colofon

De Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk is een uitgave van de volgende 9 organisaties: Biblionet Drenthe, Biblioservice Gelderland, Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken (SFB), BibliotheekService Centrum Utrecht (BiSC), ProBiblio (Noord- en Zuid-Holland), Zeeuwse Bibliotheek, Cubiss (Noord-Brabant), Bibliotheekhuis Limburg en Vereniging Netwerk van Directeuren (NvD)

De relatie tussen deze 9 organisaties en de redacteur is geregeld in een redactiestatuut.

De Nieuwsbrieven zijn digitaal ontsloten op de website van de Vereniging Netwerk van Directeuren, www.libraryservices.nl/nvd of www.netwerkvandirecteuren.nl.

Feiten en opinies

"Comment is free, but facts are sacred".

De feiten zijn de feiten. Die behoren zo correct mogelijk te worden weergegeven. Daar mag u de redacteur op aanspreken.

Opinies, van wie dan ook, zijn maar opinies, maar wel beter naarmate ze meer op feiten steunen of althans niet met de bekende feiten in tegenspraak zijn.

Opinies mag u aanvechten. Graag zelfs. De bibliotheekvernieuwing verdient discussie in het openbaar. Reacties worden geplaatst als voornaam, achternaam en (indien aanwezig) functie vermeld worden. Ze kunnen worden gemaild aan wkeizer@soobbozh.nl.